

مَلْمُودُ السَّعَدُ

ایمہ امین : سیدی شہری

دفتر خاقانی ناظری

دارالفنون معلم‌نندن

کتابت السراج

مکتب حقوقده تقریر ایدیلن درس‌لری حاوی و باشلوچه ملتی‌البحر
و در مختار کبی کتب معتبره فقهیه دن مقتبسدر

درس‌عادت

جفال اوغلنده « مطبعه خیریه »

۱۳۶۶ — ۱۳۶۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کتاب النکاح

بر مقدمه ایله ابواب و فصوله منقسمدر

مقدمه

نکاحه متعلق اصطلاحات فقهیه بیاننده در

۱. — نکاح، منافع مرأه ایله استمتاعك ارککه اختصاصی
افاده ایدن بر عقد در [۱].

[۱] نکاح نونک کسر یله تلفظ اولنور . ضرب بایندن نکح ،
ینکح ، نکاحاً دیه تصریف اولندیکی کبی فتح بایندن نکح ، ینکح ،
نکاحاً دیه ده تصریف اولنور .
نکاح ، لغتده اوچ معنایه کلور :

برنجیسی ، وطیء معناسیدر . بوکا کوره فاعلی ارککدر . ارککه
ناکح دینلور ، قالدینه اسناد اولنه ماز . (ولا تنکحوا مانکح آبائکم
من النساء) آیت کریمه سننده وطیء معناسنده در .
ایکنجیسی ، عقد در . یعنی اباحه جماع قصد یله والفاظ مخصوصه
شرعیه استعمالیه برینی کندینه اش ایتکدر . بو معنی ارککده ده ،
قالدینه جازی اولور ، مثلاً فلان قالدین کندینی نکاح ایتدی دینور
و ذات الزوج اولان قالدینه ناکح و ناکحه تعبیر اولنور . (فان طلفها
فلا تحل له من بعد حتی تنکح زوجاً غیره) آیت کریمه سننده قالدینه
اسناد اولندیکی ایچون عقد معناسنده مستعملدر .

ایضاح . — کتب فقهیه ده نکاح ملک متعه بی افاده ایدن عقددر « عقد یفید ملک المتعه » دیه تعریف اولمشدر .

اشبو تعریفده کی متعه دن مقصد حل نظر وحل وطی کی زوجهنک منافعدن استفاده در [۱] .

ملک کله سی ایکی صورته تفسیر ایدلشدر : بری اختصاصدر ؛ زوجهنک منافی زوجنه مخصوص اولدیفنی افاده ایدر . بو معنی امام شافعی یه اسناد اولتمقددر . دیکری مالکیته در ؛ منافع مرأه یه حکماً مالکیت دیمکدر ، یوقسه حق زوجیه تعلقی اولیان احکام سائر ده مالکیت افاده ایتمز و زوج زوجهنک عیننه مالک اولماز [۲] .

اوچنجیسی ضم و جمع معناسیدر . ان القبور تنکح الایمی . النسوة الارامل الیتامی . بیتنده جمع مناسنده مستعملدر که مزارلرقادینسزار ککلی ، قوجه سز قادینلری ، ینیملری جمع ایدر دیمکدر . نکاح کله سنک اشبو معانی ثلاثه ده صورت استعمالی حقنده درت روایت وارد اولمشدر : برنجیسی ، وطی و عقد معنلری بیننده اشتراک لفظی ایله مشترک اولسیدر . بوقول معتبر دکدر ؛ چونکه برافظک معانی مختلفه سنده استعمالی اشتراک ایله مجازه محتمل ایسه مجاز اشتراک ترجیح اولنور . چونکه لفظ مشترک معنایسندن برینه حمل ایچون قرینه بولنورسه اول معنایه حمل اولنور ، قرینه بولمازسه اولفظ مشترک بحمل حاله کیرر وهیج برمعنایه حمل اولنماز . زیرا مشترک متعدد وضعلرله بشقه بشقه معنلره وضع اولنان لفظدر ، مشترک نسبتله معنلریک [۱] آتیا متعه نک دیکر ایکی معناسی ده کوریه جکدر .

[۲] برشیک عیننه مالکیت بیع کی ملک رقبه یه موضوع اولان عفودک مقتضاسیدر . نکاح ایسه ملک متعه یه موضوعدر .

ملك كلمه سنی حل معناسنه حمل ایدنلرده واردر. بوصورته
تعریف مذکور « منافع مرأه ايله استمتاعك حلی افاده ایدن
بر عقددر » معناسنی مفید اولور. آنجق ملکی اختصاص ايله
تفسیر ایتک حل ايله تفسیر ایتکدن اولادر [۱].

والحاصل بو تعریف موجبنه زوجك عقد نکاح سببیه
منافع مرأه دائر حائر اولدیغی مالکیت بر نوع ملك شرعیدر [۲].
بوراده استفاده متقابلدر ؛ قادین دخی زوجك منافعندن
مستفید اولور؛ حتی نکاحك احکامندن بریده ارکک ايله قادینک

کافه سی مساوی اولوب بلاقرینه بریه حمل ایدلسه ترجیح بلامرجح
لازم کلور ، بوايه جائز دکلدر . اما مجاز بویله دکلدر ؛ برلفظك
معنای حقیقیسینه حلی ممکن اولدقچه مطلقا اول معنایه حمل اولنور. اکر
معنای حقیقییه حمل ایتک مانع برقرینه بولنور ايسه هر حالده اول معنایه
مناسبتی اولان دیگر بر معنایه حمل ایتک لزومی تحقق ایدر . بوجهتله
مجازده توقفه محل اولادیغندن اشتراکدن اولادر .

ایکنجیسی، عقد معناسنده حقیقت، وطیؑ معاسنده مجاز اولمسیدر.
بیلرنده کی مناسبت سببیتدر. عقد سبب ، وطیؑ سبب اولغله سببک
اسمی مسببه استعمال اولمش اولور . بوروایت امام شافعییه نسبت
اولنمقدهدر .

اوچنجیسی ، وطیؑ معناسنده حقیقت ، عقد معناسنده مجاز
اولمسیدر. ینه بیلرنده کی مناسبت سببیت ايسه ده بالاده کینک عکسه
اوله رق مسبک اسمی مسببه استعمال اولنمشدر . اکثر مشایخ حنفیه
[۱] چونکه حله نسبتله ملك معاسنه اختصاص دها قریبدر ؛
ملك اختصاصك بر نوعیدر ؛ حل ايسه ملكك لازمیدر.

[۲] نصلکه مسناً جردخی اجیرك خدمتی منافعه مالك اولور و آنی
استخدام ایدر .

يکديگر نده استفاده ايتمه ليدر. بوحالده تعريفده يالکيز بر جهتک
يعني زوج جهتک نظر اعتباره آلمسنک سبي بونده حق تمتعک
دها زياده اركکه عائد اولديغنه وزوجک انتفاعي زوجهک
انتفاعندن زياده بولنديغنه اشارت ايجوندر. [١]

تعريفده کي افاده دن مقصود وضعاً افاده در؛ بوحالده تسري ايجون

يورايده درلر. شو ايکنجی و اوچنجی راييلر مقايسه ايدلده ايکنجيسنک
مرجع اولديني کوريلور. چونکه ادبای عرب جماعک صراحة ذکريني قبيح
کورمه لريله اسماء جماعی هب کنایه اوله رق قولالاملر در. آنکچون
نکاح کلمه سنی بر معنای مستقبحه حقيقت وبعده عقد معناسنده مجاز
قيلمقدن ايسه عقده حقيقت قيله رق علی طریق التجوز و طئده استعمال
ایتمک شو قاعده ادبيه يه موافق دوشر.

دردنجیسی؛ ضم و جمع معناسنده حقيقت اولسيدر. فقهای حنفیه
بوني صراحة بيان ايتملر در. بورأي ديکرلرينه مرجحدر.
چونکه بو معنی اعم و ديکرلرينه شاملدر: وطئده ضم و جمع
معناسی اولديني کي عقده ده واردرکه ايجاب و قبولک ارتباطندن
حاصل اولور. بو صورته هانکي معناسنده قولالانيورسه حقيقت
اولمش اولور: بر معنای اعمه موضوع اولان لفظی افرادينک هر
برنده استعمال حقيقتدر.

[١] چونکه زوجهک منافعی زوجه مخصوص اولديني حالده
زوجک منافعی بر زوجه يه منحصر دکلددر. بر فادين آنجق بر زوجک
تحت نکاحنده بولنه بيلور؛ زوج ايسه متعدد قادينلر ايله ازدواج
ايدهبيلور. بوندن بشقه زوجه بلا سبب معامله زوجيته مانع اولق
ايسترسه زوج آني جبر ايدهبيلور، حالبوکه برکزه مقارنت وقوعندن
صکره زوجه زوجني معامله زوجيته جبر ايدمه.

جاریه اشتراسی تعریفدن خارج قالور [۱] .

۲ . — نکاحده اصل وحدت زوجهدر . ضرورته بناء^۲ درده قدر تعددی تجویز ایدلمشدر . قادینلرک ارککلردن زیاده اولمسی، حیض ونفاس کی احواله معروض بولنمسی، ایرکندن سن ایاسه واروب تناسلدن کسلمسی زوجهنک تزیدینه بالطبع مجبوریت ویرمکدهدر . اساساً ازدواج نصل برامر جبلی ایسه تعددی ده جبلی وطیعیدر .

نظریاتجه بونک خلافته قائل اولانلر فعلیاتده فراش واحد ایله نادراً اکتفا ایدرلر . مولودلری ده غیر مشروع اولور . حالبوکه ممنوع اولان شیلری ضرورت سببیه مباح قیلمق ،

[۱] ارککلرک قادینلرله ازدواج و مقارنتی اساساً هرکس حقنده حرامدر . لکن آتیاً بیان ایدیله جک اسباب مخصوصه حرمتدن بری بولمندی حالده اشبو حرمت عمومیه ازاله وحله قلب ایدیله بیاور . بونک ایچون شریعت اسلامیه ده ایکی طریق وارد؛ بری تسمری یعنی اوطهلق اتخاذا تمک، دیکری نکاحدر . جاریه اشترا ایدن کیمسه آنک عینته مالک اولدینی جهته قابل استفاده اولان نفعنه ده مالک اولور و آنی استفراش ایده بیلور . لکن بوراده حاصل اولان حل استمتاع اشترا دن مقصود اصلی اولیوب ملک رقبه نك ضمننده و تبعاً حاصل اولور . حتی بعضاً آندن تخلف ایتدی کی ده اولور . از جمله جاریه نك مشرکه اولمسی ، صاحبنه قرابتی بولنمسی ویادیکر یله مشرک اولمسی کی . انکچوک جاریه اشترا سه نکاح اطلاق اولنه ماز . کرچه جاریه بی شرا ایله بعضاً حل وطی^۳ حاصل اولور ؛ لکن شرا نتایج سائره بی ده حائز اولدیغدن حل وطی^۴ ایچون وضع اولنمش دکلدر .

ضيق اولان امرده وسعت کوسترمک ، مشقتلری تيسير ايتمک
مقتضای فطرت و ايجاب عدالتدر .

اولجه تعدد زوجه غير محدود برصورتده موجود ایدی .
شریعت اسلامیہ آنی قاعدةً ابقا و فقط عددینی تحدید ايله
احکامنی تصعیب ایتدی . قاعدةً ابقا ایدرک مقتضای ضرورت
و طبیعتی قبول و فعلاً موجود برحالی تشریع ايله نسلی ضیاعدن
وقایه ایتدی ؛ ناقابل مقاومت اولان ضرورته قارشو حرکت
موافق حکمت دکلدر . لیکن تحدید و تصعیب [۱] ایدرک ضرورت
ایله ثابت اولان برحکمی ضرورتک درجه سیله تقدیر و حقوق
نسوانی محافظه و حمایه ایتدی .

بونکله برابر ارککار تعدد زوجه ايله مأمور اولمادقلری
کبی قادینلرده اشتراکی قبوله مجبور دکلدر . هریکی
طرف احکام شرعیه دائرہ سنده منفعتنه کوره حرکتده
مختاردر .

ایمدی شریعت اسلامیہ به سالک اولانلر ايله اولمیانلر بیننده
بوابده فعلاً فرق یوقدر . حکماً برنجیلرک افعالی مشروع ،
ایکنجیلرک افعالی غیر مشروعدر .

۳ . — نکاح من وجه مسبب ، من وجه سببدر .

[۱] چونکه تعدد زوجه ايله مبنیلا اولانلر برطاقم قیود و شروطه
رعایتیه مجبور و بونلره رعایت ایده میه چکنه قانع اولورسه وحدت
زوجه ايله مأموردر .

مسبب اولدیغنه کوره سبب مشروعیتی نظام عالمک ونوع بنی آدمک بر وجه کمال بقا بولسی، نفوس بشریه نك مهالك فحشیه دن خلاص اولمسیدر . انسانلرک انتظام تناسلی مناکلرینک درجه انتظامیله متناسبدر [۱] .

سبب اولدیغنه کوره مسببی ملک متعذر ، حلددر . منافع مرأه ایله استفاده نك حلال اولمسی نکاحک اختصاص شرعیسی، یعنی حکمیدر [۲] .

۴ . — نکاح من وجه عبادت . من وجه معاملهدر .
ایضاح . — نکاحده موجود اولان درت معنی آنک عبادتدن اولدیغنه ، دیگر درت معنی دخی معاملاتدن بولندیغنه دلالت ایدر [۳] .

[۱] « حناب حق بونظام عالمک وقت مقدره دک بقاسنی اراده ایدوب بویسه نوع انسانک بقاسنه ونوعک بقاسی تناسل وتوالد ایچون ذکور وانانک ازدواجنه ، نوطدر » (مجله ۱) . تولداته عائد احصائیات فحشک بوبنده کی سوء تأثیرینی ارائه ایتمکدهدر .

[۲] اختصاص شرعی، انسانک ایشلیدیکی فعل مشروعک حکمی واوزرینه ترتب ایدن اثردر . مثلاً بیع ایجاب وقبولدن عبارت بر فعل مشروعدر ، آنک اثری مشترینک مبیعه وبایعک ثمنه مالک اولمسیدر . کذا نکاح ایجاب وقبولک انعقادندن عبارت بر فعل مشروعدر . آنک اثری حلددر . طلاقک اثری دخی حرمتدر .

[۳] مسائل فقهیه یا امر آخرنه تعلق ایدرکه احکام عبادتدر . ویاخود امر دنیایه تعلق ایدرکه مناکحات ومعاملات وعبادات قسملرینه تقسیم اولنور (مجله ۱) .

عبادت اولديغنه دلالت ايدن معانى اربعه دن برنجيسى، شرعاً عبادات نافله دن افضل اولمسيدير؛ فرائض اربعه اصليه اولان نماز، اوروج، زكات، حج دن صكره نفسى نافله عباداته حصر ايتمك دن ازدواج ايله اشتغال ايتك افضلدر. — ايكنجيسى، نفسى فيحشدن منعه سبب اولمسيدير؛ مادامكه زنا شرعاً منوعدر آندن منعه معاونت ايدن ازدواجك عبادت اولمسي لازم كلور. — اوچنجيسى، سنت نبويه امتثال اولمسيدير؛ حديث شريفده «تناكحوا تكثروا» (اولنكيز كه چوغاله سگيز) بيورلمشدر. دردنجيسى تهذيب اخلاقه يارديمي اولمسيدير [۱].

معاملات دن اولمسي مؤيد اولان معانى اربعه دن برنجيسى، نكاحده زوجه نك بضعه (۱۱ ماده) عوض اوله رق بر مال بولمسيدير كه مهردر. بو كي معاوضات عباداتده جاري اولميوب معاملاتده جاري اولور. — ايكنجيسى ايجاب و قبولدر. عقود شرعيه سائرده كي نكاح دخى بالذات طرفينك ويا ولى ويا وكيللرينك ايجاب و قبوليله منعقد اولور. بو دخى عباداتده جاري دكلدر. — اوچنجيسى شهادتدر. نكاحك صحتي حين

[۱] مجرد اولان كيمسه نفسندن بشقه برشى دوشونمز؛ وقتنك قسم اعظمى لهو و لعب كي شيلرله اصرار ايدر. اما عيال صاحبي اولان كيمسه يالكنز نفسنى دوشونميوب اولاد و عيالنك معيشتنى ده تداركه مجبور اولور. بعده چوجقلارينك تعليم و تربيه سنى دوشونور. على الاكثر مجرد اوله رق سن كماله كلنلر اخلاق فاضله دن محروم اولورلر. عيال صاحبي اوله رق اختيار ليا نلر ك چوغى ده ممدوح الحصال بولنور.

عقدده شهودك حضورينه وابسته در . حالبو كه فرائضدن ماعدا عباداتده ، ريدان اجتناب ايچون ، كيمسه يه كو سترمه مك اولادر . — در دنجيسي قضا تحتنه كير مسيدر . حاكم « فلان قادين فلانك زوجة سيدر (ويا) دكلدر » ديه حكم ايد بيلور . اما عباداتده قضا جاري اولماز .

۵ . — بر شخصه نظر آنكاحك صفت شرعية سني تعيين ايچون نظر اولنور :

ا كر زوجيه مهر اعطاسنه و آني انفاقه اقتداري بولنور و حقوق زوجيتي يرينه كتوره بيله چكي كندنجه متيقن اولور و نسايه قارشو شدت ميل ورغبت بولنور و اولنمديكي تقديرده فحشدين نفسي منع ايد ميه چكي كندنجه محقق اولورسه آكا اولنمك فرضدر .

فقط بو جهت محقق اولميوب ملحوظ بولنورسه آنك ايچون اولنمك واجيدر .

وا كر مهر و نفقه يي اعطايه اقتداري اولمله برابر حقوق زوجيتي ايفا ايد چكي متيقن اولور و فقط نسايه قارشو ميل ورغبت شدتلي اولمازسه آنكچون محضاً سنت نبويه يي يرينه كتورمك نيتيله اولنمك سنت مؤكده ، قضاي شهوت نيتيله اولنمك مباحدر .

وا كر حقوق زوجيتي ايفا ايد ميه چكي ملحوظ ايسه كراهت تحريمه ايله مكروهدر ، متيقن ايسه حرامدر .

۶. — نکاحك اهلى، موانع شرعيه دن خالى اولان ار ككدر .
تحت نکاحنده درت زوجه اولمق ويا بر قادينہ نسبتله عدت
رجال ايله حال عدتده بولنمق كې شـيـلر ار كك ايچون موانع
شرعيه دندر؛ برنجى صورتده بشنجى بر قادين ايله تزوج ايدهميه جكي
كې ايكننجى صورتده او قادينى تزوج ايدهمز (عدت رجال
ايچون عدت بحثنه باق) .

۷. — نکاحك محلى ، مانع شرعىسى بولمىان يعنى انوتى
محقق اولوب اسباب مخصوصه حرمتدن خالى بولمان قاديندر [۱] .
بناءً عليه ار كك واسباب مخصوصه حرمتدن برينى حاوى
اولان قادين نکاحه محل اوله ماز (اسباب مخصوصه حرمت
ايچون محرمات بحثنه باق) .

و كذا خنثاى مشكل حالنده اوله رق انوتى محقق اولمىان شخص
نكاحه محل اوله ماز (خنثاى مشكل حقنده «فرائد الفرائض» ده
تفصيل واردر) .

هنوز حالى معلوم اولمىان بويله بر خنثاى وليسى بر قادين
ويا ار كك ايله تزويج ايدرسه نکاحك حكى موقوف قالور .
ذ كورت وانوته دائر علائمن برى ظهور ايتديكى وقت زوج
ديكرك مخالفى جنسندن اولورسه عقد نکاحه محليتى تين ايدر .
اما او جنسندن ظهور ايلرسه نکاح محليه مضاف اولماش اولور .

[۱] « فانكحوا ما طاب لکم من النساء » آيت كريمه سنده « سزه
حلال اولان قادينلردن نکاح ايدىكز » بيوراشدر .

و کذا ایکی ختنی و لیبری طرفندن یکدیگریله تزویج ایدیلورسه موقوف اولوب ایلروده هر بری بشقه جنسندن ظهور ایدرسه نکاح صحیح و بر جنسندن ظهور ایلرسه باطل اولور .

۸ . — خطبه (خانك كسرى و طانك سكونيله) ، تزوج طلب ایتکدر . طلب ایدن ارککه خاطب ، طلب اولنان قالدینه مخطوبه دینلور .

۹ . — زوجین ، برچفت تشکیل ایدن ارکک ایله قالدیندر . هر برینه زوج دینلور که اش دیمکدر . جمعی ازواج کلور . فقط استعمالنده فرق و تمیز ایچون ارککه زوج ، قالدینه زوجہ دینلمکده در . زوجہ نك جمعی ده زوجات کلور .

ارککه حایل ، قالدینه حلیله دخی دینلور . حلیله حلاله محل اولان قالدین دیمکدر (۷ ماده یه باق) . جمعی حلائل کلور .

ارککه بعل و جمعنده بعوله ، قالدینه عینک کسریله (عرس) دخی دینلور .

۱۰ . — طرفین عقد نکاحی اجرا ایدن عاقدیندر ، که زوجیندن و یا خود وکیل و وایلرندن عبارتدر .

۱۱ . — بضع (بانك ضم و کسری و ضادك سكونيله) قالدینک تناسله مخصوص عضویدر .

۱۲ . — ایم (همزه نك فتیحی و یای مشدده نك کسریله) ، قوجه سز قالدیندر ؛ کرک بکر ، کرک ثیب اولسون ؛ کرک

كوچك ، كرك بيوك اولسون . جمنده (همزەنك فتحي و الف مقصوره ايله) ايامى كلور [۱] .

۱۳ . — بكر (بانك كسرى وكافك سكونيله) اركك يوزى كورمه ين قيزدر . جمى اكار كلور .
بكر ، حقيقى و حكى اولق اوزره ايكي يه تفريق اولنور .

بكر-حقيقى ، اركك ايله اصلا مناسبت مخصوصه ده بولنميان قيزدر . (۱) كرك قوجه يه وارماش اولمقله برابر هيچ برسبيله بكارتي زائل اولماش اولسون . (۲) و كرك يوكسك بربردن آتلامقله ، ويا دم حيض چوق كلكله ، ويا موضع بكارتن جراحت حاصل اولمقله ويا طول مدت بلا تزويج مكش ، ايدهرك كبرسنه واصل اولمقله ، ويا طهارت لنورايكن جلدۀ بكارتي (بكارتي زاري) زائل اولسون . (۳) و كرك قوجه يه واروبده زوجنك محبوب ويا عنين اولسندن طولاي تفريق ويا قبل الخلوه ويا بعد الخلوه و قبل الوطى تطايق ايدلمش ويا زوجى وفات ايتمش اولسون .

بكر حكى ، تكرر ايمه مك وحقننه حد زنا اجرا ايدلمش اولماق شرطيله فعل زناده بولندينى معلوم اولان قيزدر .

[۱] قاعدة " ايام كله ليدى ، قلب مكان طريقيه ايامى اولشدر . بعض اهل لغته كوره ايم اشسز ديمكدر . كرك قادين ، كرك اركك اولسون .

۱۴. — ثیب وثیبه ، قادین کورمش ارکک وارکک
کورمش قادیندر .

۱۵. — ام ولد، مولاسنک استفراشندن برولدی حاصل
اولان جاریه در .

۱۶. — امهار (همزدنک کسریله) مهر تعیین ایتدکدر .

۱۷. — مهر (میمک فتیحی وهانک سکونیه) قادین ایچون
ارککه تعیین اولان بدل، نکاحدر . جمعی مهوور کلور [۱] .

— باب اول —

عقد نکاحه متعلق مسائل بیاننددر

— برنجی فصل —

نکاحک رکنی حقندهدر

۱۷. — نکاح ، ایجاب و قبول ایله منعقد اولور [۲] .

[۱] مهرک متعدد اسامیسی واردر : صدافی (صادک فتح
وکسریله) ، نخله (نونک حرکات ثلثه سیله) فریضه ، حباء (حانک
کسریله) ، اجر ، عقر (عینک ضمیله) ، علائق ، عطیه . صدقه کبی .
[۲] حین عقدده محله امامنک حضوری شرط اولمادیفی کبی علمی
وظیفه سیله متناسب اولیان بعض آئمه مک علاوه ایتدکاری « بنده اول
وجهله عقد ایتدم » تعبیری بالکلیه عبشدر . امامک حین عقدده حاضر
بولندیرلمسی مجرد احکام نکاحه واقف اولمه لری لازم کله یین طرفین عاقدینه
دلالت ایتک وتتنظیمی مستحب اولان عقدنامه یی تحریر ایلمک ایچوندور .

ایجاب، احد عاقدیندن اولاً صادر اولان سوزدر . كرك
اركان و كرك قادين اولسون .

قبول ، عاقد دیگردن ثانیاً صادر اولان سوزدر .
(حکماً ایجاب و قبول ایچون ۳۹ مادهیه باق) .

۱۹ . — نکاحده ایجاب و قبول ، عرف و عادت بلدهده
انشای نکاح ایچون مستعمل لفظلردر .

۲۰ . — الفاظ نکاح ، یا صریح و یا کنایه اولور [۱] .

۲۱ . — صریح، کثرت استعمالدن ناشی قرینهیه محتاج
اولیوب همان سویلنتجه معنای شرعیسی اکلایلان لفظدر .
نکاح و تزویج و قبول لفظلری کبی .

صریحك حکمی ، محضر شهودده سویلنتجه همان نکاح
منعقد اولمقددر . بوبابده قرینهیه احتیاج یوقدر .

۲۲ . — کنایه، معنای شرعیسنك اکلایلمسی نیتیه و یا
قرینهیه محتاج اولان لفظدر .

کنایه نك حکمی ، آنی سویلرکن نکاحه نیت ایدیلور و یا مقصد
عقد نکاح اولدیفنه قرینه بولنور و شاهدلر دخی اشبو قصد و نیتیه

نکاحك جمعه کونی مسجد شریفده اجرایی منسوبدر .
لکن ممالك عثمانیهده یالکز زفافك علی الاکثر جمعه اقشامی اجراسنه
اعتنا ایدلمکدهدر .

[۱] الفاظ نکاحك صریح و کنایهیه انقشایی علمای حنفیهیه
کوردهدر . شافعی و حنبلییه کوره نکاح و تزویجدن بشقه الفاظ ایله
نکاح منعقد اولماز .

مطلع اولورسه انکله نکاح منعقد اولمقدور .

مثلاً « صاتم » لفظی اساساً الفاظ نکاحدن دکلدور . لیکن مجلس نکاحده حره اولان بر قیزک پدری « قیزم فلانه یی شو قدر غروش مهر ایله سکا صاتم » دیوب مخاطب دخی قبول ایدرسه مجلسک مجلس نکاح اولمسی ، قیزک حره اولدیغنیک معلوم بولنمسی ومهر تسمیه ایدلمسی « صاتم » لفظندن مقصد « تزویج ایتدم » دیمک اولدیغنه دلالت ایدر ونکاح منعقد اولور [۱].

۲۳ . — فی الحال تملیک عینه موضوع اولان لفظلر علی طریق الکنایه نکاحده استعمال اوله بیلور [۲] وقرینه بولنورسه آنلرله نکاح منعقد اولور . بیع ، شرا ، هبه ، صدقه ، تملیک ، عطیه کی .

[۱] فقط بر جاریه نک و لیس « جاریه فلانه یی شو قدر غروشه سکا صاتم » دیوب مخاطبی دخی قبول ایتیش اولسه صاتم لفظنک معنای حقیقیسیده استعمال اولندیغنی منع ایده جک دیگر بر قرینه بولنمادیغنی صورتده نکاح منعقد اولیبوب جاریه صاتمیش اولور؛ مکرکه طرفین « مقصد سر نکاح ایدی » دیه اتفاق ایده لر ؛ اوحالده نکاح عقد ایدلش اولور .

[۲] تملیک عینه دال اولان الفاظک نکاحده استعمالی علی طریق التجوزدر ؛ بیلرنده کی مناسبت ده سببیت در . چونکه مثلاً بیع ملک رقبه یه ، نکاح ایسه ملک متعه به دلالت ایدر . ملک رقبه یه موضوع اولان بر لفظ ملک متعه ده استعمال اولنمشدرکه سببک اسمنی مسببه استعمال قبیلندندر .

اما في الحال تملك عينه، موضوع اوليان لفظلر نکاحده استعمال اولنده من . مابعدالموته اضافتله تملك افاده ايدن وصيت لفظی کبی . — لکن بوکا «في الحال» قیدی علاوه اولنورسه الفاظ کنویه دن اوله رق آنکله نکاح منعقد اولور، «شو قزیمی في الحال سکا وصيت ایتدم» کبی .

وکذا تملك منفعتہ دلالت ایدن لفظلرله نکاح منعقد اولماز . اباحه ، اجاره [۱] ، اعاره کبی .

تملك افاده ایتمه ين لفظلرله ده نکاح منعقد اولماز . رهن ؛ ابرا ، فسخ ، اقاله ، احلال ، اجازہ ، وديعه ، شرکت ، صلح لفظلری کبی .

سلم لفظنده قادين رأس المال اتخاذ اولنورسه نکاح منعقد اولور . مسلم فيه اتخاذ اولنورسه مختلف فيهدر .

صرف وقرض لفظلریله نکاحك منعقد اولوب اولیه جغنده اختلاف واردر . لکن اصحه کوره تملك عينه دلالت ایتدکلرندن طولایي منعقد اولمه لیدر .

۲۴ . — خطأً وبلا قصد صادر اولان الفاظ محرفه [۲]

[۱] اجاره لفظنده قادين بدل اتخاذ اولنورسه ومنلا برصغيره نك پدری «شو قزیمه مقابل فلان دکانکی استیجار ایتدم» دیرسه نکاح منعقد اولور . چونکه بدل اجاره ده في الحال تملك عين معناسی واردر . وبدل ایجار موجرك مؤبداً مالیدر .

[۲] بو لفظلره تصحیفدن مفعول صیغه سیاه (مصحف) دخی دینلور .

ایله نکاح منعقد اولماز . « تزوج ایتدم » یرنده « تجاوز ایتدم » دیمک کبی [۱] .

لکن بر مملکت اهالیسی بویله بر غلط اوزرینسه اتفاق ایدوبده آنکله عقد نکاح قصد ایدرلر و بولفظ آنی تکلم ایدن کیمسه دن عن قصد صادر اولور ایسه بر اصطلاح جدید حاله کیرر و آنکله نکاح منعقد اولور .

و کذا بر کیمسه بر لفظک طوغریسن، سویایه میورسه ویا کندی یا کلسنی طوغری اعتقاد ایدیورسه آنکله ده نکاح منعقد اولور [۲] .

۲۵ . — عربی اولمیان الفاظ ایله نکاح منعقد اولور . آلدن ، ویردم کبی . چونکه بو درلو الفاظ آنی تکلم ایدن کیمسه دن قصد صحیحه مقرون اوله رق صادر اولور . لکن بولر صریح اولمادیغندن خطبه و تسمیه مهر کبی قرینهیه محتاجدر . ۲۶ . — نکاحده تجزی جاری دکدر .

بناءً علیه الفاظ نکاح قادینک عین کاملنه ویا خود ظهر ، رأس ، جسد ، بدن ، عنق ، وجه ، روح ، رقبه ، بطن کبی [۱] چونکه بونی سویله یس کیمسه یا کیله رق سویلش اولوب استعمال صحیح موجود اولمادیغندن حقیقت اولمادیفی کبی مجازده دکدر ، بلکه لغودر .

[۲] چونکه بو صورتلرده الفاظ مصحفه و محرفه عادتاً عربی اولمیان ویا دیگر بر لسانه عائد بولسان لفظلر حکمنی ا کتساب ایدیور و بر حقیقت عرفیه و مرتجله اولیور (ماده آتییه باق !)

مجموع بدنندن تعبيره صالح اولان بر عضوينه مضاف اولماليدر ؛
جزء شايخه مضاف اولورسه صحيح اولماز [۱] .

مثلا ارکک قادينه « سنی تزوج ایتدم » دیسه عین کاملنه
مضاف اولدیغندن نکاح صحیح اولدینی کی « سنک روحکی تزوج
ایتدم » دیسهینه صحیح اولور . اما « سنک نصفکی تزوج ایتدم »
دیسه نکاح منعقد اولماز .

۲۷ . — ایجاب وقبول ایچون علی الاکثر ماضی صیغه سی
استعمال اولنور [۲] .

مثلا قادین ارککه خطاباً « نفسی سکا تزویج ایتدم »
ارکک ده « سنی تزوج ویا قبول ایلدم » ؛ یاخود ارکک قادینه
« سنی تزوج ایتدم » قادین دخی « بن ده نفسی سکا تزویج ایتدم »
دیسه لر نکاح منعقد اولور . حکماً ایجاب وقبولده یالکنز بر
ماضی صیغه سی استعمال اولنور (۳۹ ماده یه باق !) .

۲۸ . — ایجاب طرفندن مضارع ، قبول طرفندن ماضی
صیغه سیله نکاح منعقد اولور [۳] .

[۱] چونکه بر ذاتده حل ایله حرمت جمع اولدیغندن حرمت
جهتی ترجیح اولنور .

[۲] چونکه عاقدینک مقصدی نکاحی انشا واثبات ایتکدر . ماضی
صیغه سی ایسه تحقق وقوع وثبوت دلالیت ایدر . کرجه ماضی صیغه سی
اخباری ایسه ده بوکی مقاملرده انشا عد اولنمشدر .

[۳] چونکه مضارع صیغه سنک هم حاله ، هم استقباله دلالتی واردر .
مجلسک نکاح مجلسی اولسی قرینه سیله حاله دلالتی تقرر ایدر .